

Itthon.

*

Ebben nem vagyunk sovíniszták: igenis, jó az, ha sok ezer magyarországi ur és urinő külföldön tölti a nyarat. Annál is inkább, mert a mi balatoni, tatrai vagy erdélyi fürdőhelyeink sem panaszkodhatnak. Az a sok ezer magyarországi ember, akár öntudatos akarattal, akár pedig egy színes anizsz-kártya csábítására ült föl mondjuk a párisi gyorsra, egész bizonyosan nem éri be azzal, hogy reggeltől estig lubickuljon a vízben vagy kinlódják az iszapban, hanem látni, csodálni és élvezni is akarja a külföldet. És ilyen módon tanul, kulturálódik. Megismer intézeteket, amelyeknek itthon se hire-se hamva. Csak az utcán ezerféle apróságot látnak — kulturhelyekről beszélnek — amin fönnakadhat a szemük. Új formát fődözhetnek föl a társasérinkezésben, valami nyugatibb kifinomodást, amit idehaza bátran helyébe lehetne ültetni a balkánizti durvaságnak.

Csak nézni és nézni kell, nyitott és okos szemmel, hogy föltáruljon az a sok kincs, amelynek fényárnyában ragyog a kulturált nyugat. Ezért jó az, nagyon jó, ha nyaranta sok ezer ember bucsut int hön szeretett hazájának, a mielőbbi viszontlátás reményében. És ha nem fürdőzési vagy mondjuk nyaralási céllal utaznának külföldre Magyarországból, akkor igen jelentékeny százalékban megcsappanna a külföld utazók száma. Mert se az iparunk, se a kereskedelmünk se pedig a kulturánk nem áll azon a magas fokon, hogy a három közül bármelyik előmozdítaná vagy pláne megkövetelné a külfölddel való érintkezést. Néhány kivételes eset — jetentéktelen szám.

Már most a sok ezer ember haza jön, egészségesen — ha kissé fáradtan is — kislestedett tudással, sok-sok ötlettel és invencióval. Ez után pedig pontot kell rakni, mert ennek a szellemi meggazdagodásnak a szabókon kívül alig látja valaki a hasznát. A külföldről hazatért ur vagy hölgy ugyanis többek között öltözködni is megtanult és első dolga a ruhátárát új remekművekkel kibővíteni. Ezen kívül pedig mindennek fittyet kány. Lekritizál minden magyar dolgot, valami hirtelen támadt göggel hátat fordít minden magyar intézménynek. Még a társaságra is mély undorral gondol. „Bugac” jelzővel diszit mindent amivel csak találkozhat. Ez így tart a jövő nyárig, amikor újból faképnél hagyja a magyar szépségeket. Amikor pedig újból visszatér, fölfrissült erővel folytatja az undorodást.

A külföldről elkényeztetett urak azonban kilenc-tíz hónapig ne zárják legszűkebb magányosságukra az ajtót, hanem lépjenek a porondra és a tudásukból, ötletükből invenciójukból cselekedjenek valami okos és hasznos dolgot, mint amilyen előtt a külföldön minden nyáron leborulnak.

T. Gy.

Kulinyi

kárpitosmunkái

legjobbak

Szeged, Kiss-utca, Kiss D.-ház.

SZINHÁZ, MUVÉSZET

Városi

Színház

Folyószám 1.

Bérletszűnet.

Szeged, 1912. évi augusztus hó 30-án, pénteken

Leányvásár.

Operett 3 felvonásban. Írták: Bródi Miksa és Martos Ferenc. Zenéjét szerzte: Jakobi Viktor.

Személyek:

Harrison Jack	Szatmáry	Bessy	Déry R.
Harrisonné	Miklósy	Sam, pincér	Virágháty
Lucy, leányuk	Antal E.	Mister Dugoo	Biró D.
Gróf Rottenberg	Heltai J.	Mr. Crockweis	Pásztóhy
Fritz, fia	Solymossy	Ly leányai	Egyed L.
Migles Tom	Oláh Gy.	Loo	Csige
Korcsmáros	Pogány	Udvarmester	Kiss Lajos
Hajóskapitány	Lebeda G.	Egy legény	Pécsi L.
Lelkész	Pápay J.	Egy lakáj	R. Nagy

Farmerek. cowboyok, farmernők, matrózok. fűtők, lakások. — Történet: az első felvonás Beggardaleban, San-Franciskó mellett. A második felvonás a „Lucy” yacht fedélzetén. A harmadik felvonás Harrison san-franciskói palotájában. — Idő: ma.

Színházi műsor:

SZOMBATON: *Rip van Winkle*, operett. (Bérlet-szűnet.)

VASÁRNAP d. u. félhétárakkal: *Az ezred apja*, bohózat. Este: *Az ártatlan zsuzsi*, operett. (Bérlet-szűnet.)

* **Az ötvenéves Maeterlinck.** A modern francia irodalom ma ünnepet ül. Ma töltötte be ötvenedik életévét Maurice *Maeterlinck*, a flamand eredetű belga író, aki azonban a francia irodalom javára számított, mert gall nyelven írt. Flamand vér folyik ereiben. 1862-ben Gentben született s a jogot elvégezve, ugyanott ügyvédbojtárkodott is, erős önfegyelmességgel hajolva meg az apai akarat előtt. De gondolatban már ekkor is a poézis berkeit járta. Védőbeszédek között született meg 1887-ben kisérletképp kiadott első verskötetete. Majd mindjobban vonzotta a színpad dekoratív plasztikája s így került 1889-ben színre nagy külső és belső sikerrel első színpadi alkotása: „*La princesse Maline*”. 1896. óta kizárólag az irodalomnak él. Közben nőül vette *Georgette Leblanc* hírneves színésznőt s miután maga Maeterlinck is nemcsak boxolni, de játszani is szeret, szórakozásból a normand saint-vaudril-lei apátság parkjában előadja saját színjátékait. Mindössze ennyi, amit eddigi magánéletéről feljegyezhetni. Vajon sokan vannak-e, kik e reggelen a virágtartóba friss virágot téve, rágondolnak, e virágok legigazabb és legnagyobb élő barátjára: Maeterlinckre? Vajon sokan tudják-e, magyarok közül is — hogy Maeterlinck a műveivel és általán kongeniális drámáiban már ugyancsak derűsebb uton vezet, reménynyel, biztat, szeretettel, igazságot önt belénk és bizalmat az élet iránt. És meg tudjuk érteni, s igazat kell, hogy adjunk Maeterlinckné: *Georgette Leblanc* asszonynak, a híres, színésznőnek, hogy ma Maeterlinck az ember és művei teljes összhangban kapcsolódnak egybe s az egykori ügyvédbojtár egy derűs akkord oltalma alatt élve, aligha érzi a félszáz év elmúlásának bánatosságát.

* **Moziélet Szegeden.** A népnevelésben és kulturaterjesztésben alig volt még talál-mánynak oly nagy része, mint a mozgófényképnek, mely a primitív komédiázástól diadalmas uton jutott el a mai magaslatra. A technika eme hatalmas vívmánya ma már nemcsak egyszerű unalomölő szórakozás, hanem való-ságos életszükséglet, mert szórakozva tanulni, megismeri új életet, nagymennyiségben levő országok szokásait kényelmesen tanulmányozni csak a mozgófénykép színházak praktikus, eleven képein lehet. Hosszu, fáradságos, de diadalmas ut volt ez, amelyen ez a korszakalkotó

találmány eljutott arra a magaslatra, hol már, az eddig lehetetlennek hitt problémákból folytat titáni harcot. A mozi-technika nem ismer akadályt. Elénk varázsolja a múlt század eseményeit, korhűen, úgy, ahogy ez megtörtént. A levegő, a föld, a tengerek csodáit varázsolja a fény sugar a vászonra. Hatalmasan megkonstruált írói alkotások öltének testet, precízen tükrözve vissza az író zseniáltságát, minden kvalitását, mert a kivitelben nem korlátozza sem tér, sem idő, sem egyéb technikai nehézség. Minden kulturváros mozi-életet él. A megértő mozi-prömiér közönség alig várja a film gyárak új produkcióit. Szegeden is kifejlődött már a mozi-élet, mely csak azt jellemzi, hogy közeledünk a nyugathoz. A nyári holt szezon után most a mozgófénykép színházak igazgatósága kettőzött erővel lát hozzá, hogy a szegedi közönség kényes izlését minden tekintetben kielégítse. Az *Uránia* és *Vass-mozgófénykép* színházak már augusztus 31-én megkezdik előadásait, egymással versenyezve, melyből legtöbb haszna a mozilátogató publikumnak lesz. Az *Uránia* szezon műsora tartalmas és párhuzamosan halad a vilgvárosi nagy mozik műsorával. Előadásra kerülnek a szezon folyamán: az *Asta Nielsen* sorozat összes képe, az *Ida Nielsen* sorozat és a világkirú *Nordish Film Comp.* összes fölvételei, a legtöbb darabban Waldemar *Psilander* föllépésével. A Deutsche Bioskop, Continental, Messter, Milano, Gaumont, Vitograz, A—B, Lubin, Kalem, Edison stb. gyárak legjobb fölvételei, *Magyar filmek* fölvételei is előadásra kerülnek. Sőt újítást is hoz az *Uránia*, mert saját, helyi fölvételekkel is szórakoztatni kívánja a közönséget. Az *Uránia* mozgófénykép színházban minden héten aktuális Gaumont újság és Express Hirdető mutatja be az elmúlt eseményeket. *Minden csütörtökön este 9 órakor Uránia tudományos előadás lesz.* Az őszi szezonban hétköznapiokon három előadás lesz: délután 6, este fél 8 és 9 órai kezdettel. Minden előadás másfél óráig tart. Vasárnap délután 2 órától este 11 óráig folytatódólagos előadás lesz. Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Dé-lután: Főntartott hely 60 fillér, I. hely 50 fillér, II. hely 40 fillér, III. hely 30 fillér. A mozgófénykép színház bérletjegyeket is bocsát a közönség rendelkezésére. A bérletjegyet nemcsak az *Uránia*, de a *Vass mozgófénykép* színház előadásaira is érvényesek. Bérletjegyeket lehet 10, 25 és 100 darabonként venni. 10 darab főntartott hely 7-50, I. hely 6, II. hely 4-50, III. hely 2-40. Gyermeknek 4-50 és 3. 25 darab főntartott hely 7-50, I. hely 14, II. hely 11, III. hely 6: Gyermeknek 11 és 7-20. 100 darab főntartott hely 70, I. hely 55, II. hely 40, III. hely 22 korona. Gyermeknek 40 és 26 korona. A *Vass mozgófénykép színházban* hasonló elsőrangú és változatos műsor lesz. *Ida Nielsen*, *Vauda Preimann* és *Henny Porten* összes fölvételét, továbbá a mozgófényképgyárak minden nagyobb szenzációját. Hely-árak: Páholyülés 1 korona, I. hely 70 fillér, II. hely 50 fillér, III. hely 30 fillér. Gyermeknek: Páholyülés 50 fillér, I. hely 30 fillér, II. hely 20 fillér, III. hely 16 fillér. Szeged város két legnagyobb mozijának programja élénken illusztrálja, hogy az idén fokozódik a mozi-élet, mely a kultura haladását jelzi.

* **Jézus élete mozgófényképen.** Damaszkuszról jelentik: Egy nagy amerikai művészársaság egyik newyorki kinematográf-társaság megbízásából a Szentföldre ment s ott versenyre akart kelní egy francia társasággal, amely Krisztus életének jeleneteiről csinált már fölvételeket a helyszínen, az egykoru köntösökkel s néptípussal. A jeleneteket az Olajfák-hegye lábánál Damaszkusz mellett rendezték, mert a Szent sir közelében és a kálvárián nem engedték meg. A keresztrefeszítést Jeruzsálem-től hat kilométernyire egy olyan tájékon rendezték, amelynek a formája nagyon hasonló a kálvária-domb tájékának formájához. A költség igen nagy. A mohamedánok, a zsidók, de különösen a keresztények nagyon bizalmatlanul nézték ezt a manipulációt. A mozgófényképtársaság lehetőleg híven akarta előadni a jeleneteket, azért nagyszabású előkészületeket tett. Hogy a szereplők beletudják magukat élni az